

Spis treści

Wprowadzenie	9
ROZDZIAŁ I. Uwarunkowania polityki zagranicznej Polski w strefie euroatlantycznej.	15
1. Uwarunkowania wewnętrzne obiektywne	16
1.1. Środowisko geograficzne i położenie geopolityczne	16
1.2. Potencjał ludnościowy	17
1.3. Potencjał gospodarczy, naukowo-techniczny i militarny	18
1.4. System społeczno-polityczny	22
2. Uwarunkowania wewnętrzne subiektywne	24
2.1. Percepcja środowiska międzynarodowego oraz postawy społeczne wobec innych państw i narodów	24
2.2. Koncepcje polityki zagranicznej Polski	25
2.3. Jakość i aktywność własnej służby zagranicznej i dyplomacji	32
3. Uwarunkowania zewnętrzne (międzynarodowe) obiektywne.	33
3.1. Trendy ewolucji sytuacji międzynarodowej wokół Polski	33
3.2. Pozycja międzynarodowa Polski	34
3.3. Struktura i zasięg umownych powiązań międzynarodowych państwa oraz obowiązujące prawo międzynarodowe.	35
4. Uwarunkowania zewnętrzne (międzynarodowe) subiektywne	36
5. Generalna ocena.	37
ROZDZIAŁ II. NATO w polskiej polityce zagranicznej	39
1. Polska a problem tożsamości NATO	39
2. Partnerstwo Polski z NATO przed akcesją	42
2.1. Pierwsze sondaże i badanie możliwości akcesji	42
2.2. Nawiązanie stałych kontaktów i współpracy wojskowej	48
2.3. Akcesja do Traktatu Północnoatlantyckiego	53
3. Pozycja i rola Polski w NATO	58
3.1. Polityka „otwartych drzwi” Sojuszu	58
3.2. Rola aktywnego alianta	59
3.3. Propozycje dotyczące przyszłości NATO	60
3.4. Kwestia bezpieczeństwa energetycznego	61
3.5. Udział w pracach nad nową koncepcją strategiczną Sojuszu	62
3.6. Jak zakończyć misję w Afganistanie?	65
3.7. Problem tarczy antyrakietowej i obecności amerykańskiej w Polsce.	66

ROZDZIAŁ III. Unia Europejska w polskiej polityce zagranicznej . . .	68
1. Partnerstwo Polski z Unią Europejską przed akcesją	69
1.1. Układ o stowarzyszeniu ze Wspólnotami Europejskimi i kryteria akcesji	69
1.2. Rokowania akcesyjne	71
2. Pozycja i rola Polski w Unii Europejskiej	77
2.1. Stanowisko w sprawie reformy instytucjonalnej UE	77
2.2. Polska w polityce zagranicznej i bezpieczeństwa UE.	86
2.3. Polska w polityce obronnej UE	89
2.4. Działania Polski na rzecz wyprowadzenia UE z kryzysu i stagnacji	98
ROZDZIAŁ IV. Stosunki ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki	107
1. Zbieżność interesów Polski i Stanów Zjednoczonych Ameryki.	107
2. Etap budowania więzi sojuszniczych w ramach NATO (1989–1999)	109
3. Etap <i>bandwagoning</i> Polski względem USA (1999–2007).	118
4. Etap racjonalizacji stosunków (od 2007 roku)	124
5. Cechy stosunków politycznych Polska–USA.	130
ROZDZIAŁ V. Stosunki polsko-niemieckie	133
1. Przełom w stosunkach polsko-niemieckich (1989–1990)	133
1.1. Start polityki pojednania i partnerstwa	133
1.2. Stosunek Polski do zjednoczenia Niemiec	135
2. Uregulowania prawnomiędzynarodowe stosunków wzajemnych (1990–1991)	139
2.1. Droga do ostatecznego uznania granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej	139
2.2. Traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy oraz inne umowy	147
3. Polsko-niemiecka zbieżność interesów (1991–1998)	149
3.1. „Polsko-niemiecka wspólnota interesów”.	149
3.2. Rozwijanie współpracy dwustronnej	150
3.3. Zagadnienie rozszerzenia NATO w stosunkach polsko-niemieckich.	155
3.4. „Droga Polski do Europy przez Niemcy”.	157
4. Problemy w stosunkach dwustronnych (od 1998 roku)	161
4.1. Problem Centrum przeciwko Wypędzeniom	162
4.2. Problem niemieckich żądań restytucyjno-odszkodowawczych	165
4.3. Rozbieżności w kwestiach międzynarodowych	168
5. Nowe partnerstwo polsko-niemieckie (od 2007 roku)	170
ROZDZIAŁ VI. Stosunki z Federacją Rosyjską	173
1. Starania Polski o zlikwidowanie więzów imperialnej zależności i ustanowienie nowych podstaw traktatowych stosunków wzajemnych (1990–1993)	173
2. Pogarszanie się stosunków wzajemnych w związku z wiązaniem się Polski z NATO (1993–1999)	178
3. Od oczekiwanego przełomu do kryzysu w stosunkach wzajemnych (1999–2007)	182

4. Polityka pragmatycznego układania stosunków wzajemnych (od jesieni 2007 roku)	191
ROZDZIAŁ VII. Stosunki z Ukrainą	200
1. Stosunek Polski do niepodległości Ukrainy i nawiązanie współpracy dwustronnej	200
2. Traktat o dobrym sąsiedztwie, przyjaznych stosunkach i współpracy.	202
3. Koncepcja partnerstwa strategicznego	204
4. Realizacja partnerstwa strategicznego	210
4.1. Współpraca polityczna i w zakresie bezpieczeństwa	210
4.2. Stosunki gospodarcze	218
4.3. Stosunki w dziedzinach humanitarnych	221
5. Ocena partnerstwa strategicznego	232
ROZDZIAŁ VIII. Stosunki z Białorusią	237
1. Budowanie podstaw umownych współpracy sąsiedzkiej (1990–1994)	238
2. Trudności w stosunkach wzajemnych (1994–2008)	242
3. Próba normalizacji i rozwijania sąsiedzkiej współpracy (2008–2010).	250
4. Ponowny regres w stosunkach dwustronnych (od 2010 roku)	253
ROZDZIAŁ IX. Polska w Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie	256
1. Doświadczenie z aktywności w procesie KBWE w latach 1973–1989	256
2. Główne motywy zaangażowania Polski w procesie KBWE po 1989 roku.	258
2.1. Rekonstrukcja systemu bezpieczeństwa w Europie	259
2.2. Umacnianie i promocja wartości demokratycznych	260
2.3. Zapobieganie konfliktom i rozwiązywanie kryzysów.	261
2.4. Stabilizowanie stosunków z sąsiadami	262
2.5. Kształtowanie korzystnego ładu wojskowego w Europie	263
3. Stanowisko Polski w sprawie instytucjonalizacji strukturalnej KBWE	263
4. Udział Polski w funkcjonowaniu mechanizmów OBWE	267
5. Malejące znaczenie OBWE dla Polski	274
ROZDZIAŁ X. Role międzynarodowe Polski w strefie euroatlantyckiej.	283
1. Konceptualizacja roli międzynarodowej Polski	283
1.1. Pojęcie roli międzynarodowej państwa	283
1.2. Pozycja międzynarodowa Polski jako państwa „średniej wielkości”	284
2. Role oczekiwane od Polski przez uczestników systemu euroatlantyckiego	286
2.1. Rola państwa pomyślnej transformacji demokratycznej	287
2.2. Rola stabilizatora sytuacji w regionie	287
2.3. Rola „przedpokoju salonu europejskiego”	288
2.4. Rola aktywnego uczestnika integracji europejskiej.	289

2.5. Rola pomocnika USA	289
3. Role deklarowane przez Polskę	290
3.1. Rola inicjatora i lidera przemian demokratycznych	290
3.2. Rola przywódcy regionalnego	291
3.3. Rola eksportera demokracji na Wschód	291
3.4. Rola wiernego sojusznika USA	293
3.5. Rola silnego państwa europejskiego	294
4. Role odgrywane przez Polskę	295
4.1. Rola wzorca pomyślnej transformacji ustrojowej.	295
4.2. Rola „osłabiacza” imperialnych ambicji Rosji	296
4.3. Rola satelity USA	296
4.4. Rola hamulcowego integracji europejskiej	297
4.5. Rola pragmatycznego i zaangażowanego uczestnika integracji europejskiej	298
5. Specyfika i efektywność ról międzynarodowych Polski	299
Bibliografia	302
Indeks nazwisk	306